

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2016. október hó 3. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A hitelezők kielégítési sorrendjének megsértésével elkövetett csődbűncselekmény vétsége miatt a vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2016. április hó 7. napján kihirdetett 3.Bf.568/2015/9. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

I. r. vádlott bűnösségét felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében is (Btk. 345. §) megállapítja.

II. r. vádlott bűnös hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §).
Ezért e vádlottat megrovásban részesíti.

A megtérítésre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

... által előterjesztett polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasítja.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

Az első fokon eljáró járásbíróság I. r. vádlottat bűnösnek találta csődbűncselekmény vétségében (Btk. 404. § (4) bekezdés) és felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) és halmazati büntetésül 180 000 Ft pénzbüntetésre ítélte.

II. r. vádlottal szemben hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt 150 000 Ft pénzbüntetést szabott ki.

A pénzbüntetés megfizetésére mindkét vádlottnak 20-20 havi részletfizetést engedélyezett.

Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése, illetőleg a részletfizetés elmulasztása miatti jogkövetkezményekről.

Az ítélet ellen I. r. vádlott elsőként felmentésért, másodsorban enyhítésért fellebbezett, míg II. r. vádlott és védője kizárólag felmentést célzóan jelentettek be jogorvoslatot, melyet a védő írásban részletesen indokolt.

Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását indítványozta akként, hogy a másodfokú bíróság az ...-nek jogosulatlanul kifizetett 1.980.000 Ft összegre vagyoneklobzást rendeljen el, mely rendelkezés nem ütközik a súlyosítási tilalomba, egyebekben a törvényszék ítéletét hagyja helyben.

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottakat a hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól (I. r. vádlottat, mint felbujtót) felmentette.

I. r. vádlottat a halmazatra utalás mellőzésével 1 évi időtartamra próbára bocsátotta, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyásáról döntött. Megállapította, hogy I. r. vádlott esetében a részfelmentésre, II. r. vádlott vonatkozásában a teljes körű felmentésre tekintettel a megtérítés feltételei fennállnak.

A másodfokú bíróság az ügyet tárgyaláson bírálta felül. A vádlottak és II. r. vádlott védője fellebbezésüket és annak irányait fenntartották, a megyei főügyészség képviselője az átiratában foglaltakat a vagyoneklobzásra vonatkozóan a tárgyaláson felvett bizonyítás eredményére tekintettel már nem tartotta fenn. A törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kismértékben kiegészítette akként, hogy a ... cégbírósi adataiban 2010. június hó 15-én vezették át az ügyvezető váltást, miszerint II. r. vádlott lett az új ügyvezető. I. r. vádlott 2010. március 18-án vette át a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Gazdasági Kollégiuma által megküldött beadványt, amely az ... hitelezői kérelmét tartalmazta. Az felszámolási eljárása befejeződött és a céget 2015. június hó 2-án törölték a cégnyilvántartásból.

A törvényszék másodfokon hozott ítélete ellen az ügyész a nyilatkozattételre fenntartott három napon belül fellebbezést jelentett be I-II. r. vádlottak terhére a részfelmentő rendelkezés miatt, bűnösségük megállapítása érdekében, a hamis magánokirat felhasználásának vétsége bűncselekményében és mindkét vádlottal szemben pénzbüntetés alkalmazását indítványozta. I-II. r. vádlottak és védőik az ítéletet tudomásul vették.

Csupán utal az ítélőtábla arra, hogy a fellebbviteli főügyészség 2016. június 13. napján kelt átiratában jelezte, hogy hiánypótlás keretében indokolt I. r. vádlott és meghatalmazott védője jognyilatkozatának beszerzése, illetve pontosítása. A hiánypótlás eredményeképpen megállapítható volt, hogy I. r. vádlott a másodfokú határozat kihirdetését követően az ítéletet tudomásul vette, míg védője a részére 2016. május 11. napján kézbesítésre került ítélet ellen jogorvoslással nem élt. A fellebbviteli főügyészség átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta és kifejtette, hogy a törvényszék téves jogkövetkeztetésre jutott akkor, amikor azt állapította meg, hogy a vádlottak hamis magánokirat felhasználása vétsége tekintetében elkövetett cselekménye azért nem bűncselekmény, mert nem volt a társadalomra veszélyes. Helyesen mutatott rá az ügyészi fellebbezés arra is, hogy e körben még a kiegészített tényállás alapján is az elsőfokú bíróság által kialakított álláspont a helyes. A befizető személye jelen ügyben azért bír relevanciával, mert a felszámolás alatt álló ... -nél vezetett folyószámlájánál vezetett pénzkivétel és az részére való pénzbefizetés folytán valósult meg a csődbűncselekmény vétsége. Ez a tranzakció ugyanis, amelyről valótlán tartalmú hamis magánokirat készült és került felhasználásra, szorosan kapcsolódik a csődbűncselekményhez, annak nem büntetlen eszközcselekménye.

Utalt a fellebbviteli főügyészség átirata arra is, hogy az iratoknál fellelhető a Szerencsi Járásbíróság 7.P.20 349/2015/7. számú polgári peres eljárásban hozott eljárást felfüggesztő végzése, amely az felperesnek I. r. vádlott és II. r. vádlott alperesek ellen szerződés teljesítése iránt indított perében keletkezett és e végzés tartalma, valamint az elsőfokú eljárás iratai között 5-I. sorszámú polgári

jogi igényt bejelentő nyilatkozata alapján az állapítható meg, hogy a felszámoló részére a bank helytállt a kft. nevében I. r. vádlott által jogosulatlanul felvett összeg tekintetében és emiatt terjesztette elő polgári jogi igényét és emiatt van folyamatban a polgári per is. Erre tekintettel a bíróságnak rendelkeznie kellett volna a polgári jogi igény vonatkozásában is.

Összességében a fellebbviteli főügyészség a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását indítványozta akként, hogy I. r. és II. r. vádlottak bűnösségét a harmadfokú bíróság a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétségében is állapítsa meg I. r. vádlottat mint felbujtót, II. r. vádlottat mint tettest. A vádlottakat I. r. vádlottat halmazati büntetésként a belső arányosság figyelembe vételével pénzbüntetésre ítélje. Végül az által bejelentett polgári jogi igényt a folyamatban lévő polgári perre is tekintettel utasítsa egyéb törvényes útra.

Az ügyészi fellebbezés folytán az ítéletábra a harmadfokú eljárás keretében a Be. 393. § (1)-(2) bekezdései alapján tartott nyilvános ülésen a másodfokú bíróság ítéletét a meghozatalát megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírálatának körébe vonta a Be. 387. § (1) bekezdésére figyelemmel. A felmentő rendelkezésre tekintettel a másodfokú bíróság ügydöntő határozatával szemben a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján nyílt meg a harmadfokú eljárás lehetősége.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség jelenlévő képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta és kiemelte, hogy az ... számlakivonatok is igazolják, hogy I. r. vádlott 2010. július 5. napjáig vette fel több részletben a pénzösszegeket, melyet saját pénzéből kipótolt és 2010. július 5-én azonnal befizette az házi pénztárába.

A büntetés kiszabása körében II. r. vádlottal szemben a belső arányosság követelményére és az időmúlásra tekintettel próbára bocsátás alkalmazását indítványozta, egyebekben az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A vádlottak meghatalmazott védője elsősorban a törvényszék ítéletének helybenhagyását indítványozta, mivel álláspontja szerint a magánokirat felhasználása nem képviselt olyan társadalomra veszélyességet, amely a bűncselekmény megállapításához elegendő lenne. Egy létező jogviszony alapján járó bérleti díj kiegyenlítéséről volt szó, és azt az adós fizette, és a hitelező számára teljesen egyértelmű volt, nincs olyan tény, ami a bűncselekmény megállapítását indokolná. A társadalomra veszélyességnek a való indokai az ügyészi fellebbezésből nem állapíthatók meg. A védelem álláspontja szerint egy valódi okirat is lehet a csődbűncselekmények eszköz cselekménye, amelyet nem lehet büntetőjogilag szankcionálni.

A felülbírálat során az ítéletábra megállapította, hogy az első- és másodfokú bíróságok a perrendi szabályok sérelme nélkül folytatták le az eljárást. Az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges bizonyítást lefolytatta és a bizonyítékokat értékelési körébe vonta, míg a másodfokú bíróság a bizonyítás továbbfejlesztéséről határozott és a felvett bizonyítás alapján a történeti tényállást a már jelzett körben kiegészítette. E kiegészített tényállás alapján jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre osztva II. r. vádlott védőjének álláspontját, mely szerint a kérdéses pénztárbizonylat formailag és tartalmilag is hamis, azonban az okirat hamis tartalma, az adott jogviszony szempontjából nem lényeges, ezért a vádlottak cselekménye a társadalomra nem veszélyes és ezért I. r. vádlottat a felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége, míg II. r. vádlottat hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján felmentette, mivel a cselekmény nem bűncselekmény. Ugyanakkor megállapította, hogy az irányadó tényállás alapján okszerű I. r. vádlott bűnösségére levont következtetés a csődbűncselekmény vétsége tekintetében.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás felülbírálata során megalapozottnak találta, amely az iratok tartalma alapján csupán annyiban igényel kiegészítést, hogy az 2014. augusztus hó 19. napján polgári jogi igényét előterjesztette, továbbá a II. r. vádlottnak 2016. augusztus hó 23. napján ... utónevű gyermeke született.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a törvényszék a megalapozott tényállásból téves jogkövetkeztetést vont le, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a formailag és tartalmilag is hamis okirat hamis tartalma az adott jogviszony szempontjából nem lényeges, ezért a vádlottak cselekménye a társadalomra nem veszélyes, cselekményük nem bűncselekmény. Az ítélet 4. oldal 3. bekezdésében rögzítette „nem vitathatóan a bevételi pénztár bizonylat lekönyvelése a magánokirat joghatás kiváltására alkalmas módon történő használatának minősíthető, ugyanakkor a 4. bekezdésben az állandó bírói gyakorlat szerint nem valósít meg bűncselekményt az, ha az okirat, vagy annak hamisított tartalma az adott jogviszony szempontjából lényegtelen és így a konkrét felhasználás során joghatás kiváltására alkalmatlan”. A törvényszék álláspontját az ítélet tábla nem osztotta és az elsőfokú bíróság ítéletének 9. oldal 2-3. bekezdésében kifejtett álláspontjával értett egyet. A Btk. 345. §-ában írt magánokirat hamisítás elkövetési magatartása az okirat használata. A kialakult bírói gyakorlat szerint felhasználás alatt a hamis vagy hamisított, illetve valótlan tartalmú magánokiratnak a joghatás kiváltására, illetve előidézésére történő használatot kell érteni. A magánokirat hamisítást azt követi el, aki jog, vagy kötelezettség létezésének megváltozásának, vagy megszűnésének bizonyítására használ hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot (BH2012. 217.). A magánokirat hamis, ha annak kiállítója nem azonos azzal, aki az okiraton kiállítóként van feltüntetve (BH2012. 281.). Osztotta az ítélet tábla azon ügyész álláspontot is, hogy a befizető személye azért bír relevanciával, mert a felszámolás alatt álló -nél vezetett folyószámlájáról való pénzkivétel, és az részére való pénzbefizetés folytán valósult meg a csődbűncselekmény vétsége. Ez a tranzakció ugyanis, amelyről a valótlan tartalmú hamis magánokirat készült és került felhasználásra szorosan kapcsolódik a csődbűncselekményhez, annak eszközcselekménye volt és nem büntetlen eszközcselekménye. A magánokirat hamisítás jogi tárgyát tekintve közbizalom elleni bűncselekmény. Az elkövető cselekményével az okirat hitelességébe vetett bizalmat és ezzel az ügyleti forgalom biztonságát ingatja meg. A magánokirat hamisítás esetében ez csak akkor éri el a társadalomra veszélyesség szintjét, ha hamis, hamisított, vagy valótlan tartalmú magánokirat felhasználása jog vagy kötelezettség létezésének megszűnésének, vagy megváltozásának a bizonyítására történik (BH1998. 156.). Az ítélet tábla a kifejtettek alapján úgy ítélte meg, hogy a magánokirat hamisítás, melynek megtörténtét a vádlottak sem vitatták valóban, mint ahogy a gyakorlatban gyakran előfordulóan tipikusan eszközcselekmény, azonban ez a csődbűncselekményhez kapcsolódott, a társadalomra való veszélyességét vitató álláspont nem fogadható el és büntetendő cselekmény. Ekként az ítélet tábla mindkét vádlott bűnösségét megállapította a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyet I. r. vádlott a Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbujtóként követett el.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az eljáró bíróságok feltárták, II. r. vádlott esetében további enyhítő körülmény, hogy immár három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

A jelentős időmúlásra tekintettel I. r. vádlottal szemben az ítélet tábla a bővült bűnösségi körre is tekintettel elegendőnek találta intézkedés alkalmazását a másodfokú bíróság által meghatározott tartamban. II. r. vádlottal szemben is úgy ítélte meg, hogy a legkisebb büntetés alkalmazása, de más intézkedés alkalmazása is szükségtelen, ezért őt a Btk. 64. § (1) bekezdésére figyelemmel

megrovásban részesítette, mivel cselekménye az elbíráláskor már oly csekély fokban volt veszélyes a társadalomra.

Mellőzni szükséges a törvényszék ítéletéből a megtérítés feltételeinek fennállására vonatkozó rendelkezést.

... 2014. augusztus hó 19. (5-I. számú utóirat) napján terjesztette elő polgári jogi igényét, mivel a csődtörvény szabályai szerint a felszámoló részére 1.980.000,- Ft megfizetésre került, így a bank helytállt a nevében I. r. vádlott által jogosulatlan felvett összeg tekintetében. A folyamatban lévő polgári perre is tekintettel az ítéletábla a Be. 335. § (1) bekezdése alapján az által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. A fentiekben kifejtettek alapján az ítéletábla a törvényszék ítéletét a jelzett körben a Be. 398. § (1), (2) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 397. §-ra tekintettel helybenhagyta.

Debrecen, 2016. október 3.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja .

Záradék: A Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bf.568/2015/9. számú ítélete az ítéletábla jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2016. október 3.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke